

- TARİH YAZAN KOMUTANLAR -

BARBAROS HAYRETTİN PAŞA

YUSUF GÜLDÜR

GENÇ HAYAT

MİDİLLİ ADASI...

1505

Bugün diğer günlerden farklı bir gündü. Dalgalar kıyıya sert tokatlar indiriyor, martılar çığlık çığlığa uçuşuyor, kayalara vuran dev su kütleleri müthiş bir ses çıkartıyordu. Dört bir yandan sert tokatlar yiyen Midilli Adası, devasa maviliğin ortasında küçük bir nokta gibi duruyordu. Onlarca gemi Midilli'nin küçük koylarına sığınıyor, en kurt denizciler bile çoşan denizin gazabından kurtarması için Allah'a yalvarıyordu.

Banova Köyü'nde huzursuz bir bekleyiş vardı. Yakınlarını denize, o korkunç deryaya gönderen nice can sevdiklerine kavuşamamanın endişesiyle korkulu bekleyişlerini sürdürüyordu. Zira deniz adeta insan yiyen mavi bir deve dönüşmüş ve pek çok gemiyi alabora edip, nice kaptan ve tayfayı karanlık derinliklerine çekmişti.

Kaç kez top sesi duyulmuştu açık denizden. Alabora olmak üzere olan gemiler, seslerini duyurup yardım bulabilmek umuduyla toplarını ateşlemiş, ne var ki bu kıyamet ortamında hiç kimse yardıma koşmadığı için bir süre sonra kaybolup gitmişlerdi. Top sesleri bile duyulamıyordu bu dehşetli fırtınada. Top sesleri, o dehşetli gök gürültülerine karışıyor ve hangisinin gökten, hangisinin denizden geldiği bir türlü anlaşılamıyordu.

Şimşekler ve yıldırımlar birbirlerini kovalıyor, sert rüzgâr, açık gemi yelkenlerini keskin bir bıçak gibi ikiye bölüp geçiyordu. "Allah'ın gazabı bu." diyordu Yakup Ağa bu dehşetli fir-

tınaya bakıp. “Allah, isyankârları cezalandırıyor.” diye mırıldanıyor, bir yandan da işine bakıyordu. Çünkü elinden başka bir şey gelmiyordu.

Oysa korku ve endişe onun da içini yiyordu. Hiç kimse duymasa da azgın dalgalara bakıp Yüce Yaratıcı’ya yalvarıyor ve bu mavi devin kendi evlatlarını yutmaması için dualar ediyordu. Her ne kadar evlatlarına kırgınlık beslese ve öfke dolu olsa da yufka baba yüreği, bu sert dalgaların darbelerine dayanamıyordu.

Yiğit bir Osmanlı neferiydi Yakup Ağa. Nice savaşlar görmüş, nice zaferler yaşamış ve dahası Fatih Sultan Mehmet Han zamanında Osmanlı ordusuna dâhil olmuş kahraman bir askerdidi. Balkan fütuhatında (fetihlerinde) gösterdiği başarılarından dolayı, bizzat Fatih Sultan Mehmet tarafından kendisine bir tımar hediye edilmişti. Aslen Rumeli’de yaşayan Yakup Ağa, sultanın emriyle 1462’de Midilli Adası’na yerleşmiş ve yıllarca Banova Köyü’nü tımar olarak işletmişti. Uzun yıllar boyunca Devlet-i Aliye’ye hizmet ettikten sonra kendini emekliye ayırmış, çiftlik işleriyle uğraşıyordu.

Midilli’ye geldiğinde, ilk kez deniz savaşlarının içinde bulmuştu kendisini. Derya içindeki bu küçük toprak parçasında nice savaşlara, nice korsan saldırılarına ve nice büyük fırtınalara şahit olmuş ve daha da acı olanı, o koyu maviliklere iki evladını kaptırmıştı.

“Kızgındı, kırgındı Yakup Ağa. Oğullarının da kendisi gibi bu bereketli topraklara bağlanmalarını istemişti ama bu isteği olmamıştı maalesef...”

İki büyük oğlu, Oruç ve İshak, babalarının tüm itirazlarına rağmen ıssız denizlere açılmışlardı. Bir gemiye binip Akdeniz’e doğru yola çıkmışlar, kendilerine yepyeni bir yön,

masmavi bir rota çizmişlerdi. Midilli'den tayfa olarak ayrılmışlar ama marifet, cesaret ve çalışkanlıklarıyla reisliğe (Kaptan) kadar yükselmişler, bir süre sonra da kendi gemilerinin sahipleri olmuşlardı.

Midilli'ye nice kez haberleri ulaşmıştı Oruç ve İshak'ın. Hatta bir defasında gemilerini Midilli önlerinde demirlemişler, halkın yoğun sevgi gösterileri arasında karaya inip, baba ocağına gitmişlerdi. Babalarından halâllik almak ve onun gönlünü hoş etmek için... Ne var ki onlar gelince, Yakup Ağa evden ayrılmış ve oğulları gidinceye kadar da ortalıkta görünmemişti. Çünkü kızgındı, kırgındı onlara. Oğullarının da kendisi gibi bu bereketli topraklara bağlanmalarını istemiş ve defalarca "Ayağını toprağa basmayan kök salamaz." diye nasihat etmişti. Hatta iki oğlunun ziyaretlerinden sonra iyice telaşlanmış ve kalan üç oğlunun da ağabeylerine katılmamaları için her gün onlara nasihat eder olmuştu.

DENİZ DEMEK ÖLÜM DEMEK

Bir adada yaşadıklarını unutarak, "Deniz demek, ölüm demektir." demişti evlatlarına. Hızır, İlyas ve Yusuf'unu karşısına almış ve ağabeylerinin tesiri altına girmemeleri için uzun uzun öğütlemişti. Fakat çok geç kalmıştı Yakup Ağa... Oğullarından en küçüğü olan Yusuf'u yanında tutabilmiş, onun gönlüne deniz sevdasının düşmesine mâni olabilmişti. Ne var ki, Hızır ve İlyas çoktan kapılmışlardı o mavi büyüye. Hele kızıl gür sakallarıyla artık yağız bir delikanlı olan Hızır, ağabeylerinin yollarını gözler olmuştu. Gece gündüz denizleri düşlüyor, o masmavi dünyada, yepyeni ve maceralarla dolu bir hayata atılmak istiyordu.

Bu deniz, bu dev mavilik aslında Hızır'ı da korkutuyordu. Endişelendiriyordu. Ağabeylerinin bu mavi devin ağına düşmemeleri için dua ediyordu fakat bir yandan o da bu kıyame-

tin ortasında olmaya can atıyordu. Fırtınanın içinde bir ceviz kabuğu gibi bir oraya bir buraya savrulan gemide olmak ve o devle savaşıp muzaffer olmak istiyordu.

Babası neden karşı çıkıyordu ki denizci olmasına? Kendisi toprak adamı oldu diye evlatlarını da toprağa mahkûm etmeye hakkı var mıydı? Belki de şefkatli baba kalbinin korkularıyla tüm bunlara sebep. Belki de Yakup Ağa, oğullarının azgın dalgalar arasında kaybolmalarından ya da Rodos korsanları tarafından öldürülmelerinden korkuyordu. Baba şefkati evlatlarının isteklerinin önüne geçiyor ve bu yüzden oğullarını toprağa bağlamak istiyordu. Fakat bütün bunlara rağmen gücü bir yere kadar yetmiş, giden gitmişti. Oruç ve İshak şimdi mavi derinliklerde idi. Hatta şu anda belki de bir ejderha gibi gemileri yutan o kıyametin tam da ortasındaydılar. Ama onlar, Akdeniz'de ticaret yapıyor ve karşılarına çıkan Rodos korsanlarını da perişan ediyorlardı.

Nice zamandır büyük bir hesaplaşma alanı hâline gelmişti Akdeniz. Rodos Adası'nda üstlenen Seint-Jean ve Hospitaler şövalyeleri, Akdeniz'de seyreden ticaret ve hac gemilerine saldırıyorlar, vahşi saldırılarında Müslüman denizcileri soyuyor, öldürüyor ve hatta bazılarını forsa (kürek mahkûmu) olarak esir alıyorlardı. Saldırılarında özellikle Türkleri ve Müslümanları hedef seçiyorlardı. Köpek balıklarına yem ediliyordu Müslüman denizciler.

İşte bu zulüm karşısında susmak ve durmak istemiyordu Oruç ve İshak kardeşler. Bu yüzden önce babalarına karşı çıkmışlar sonra da zulme karşı yelken açmışlardı. Akdeniz'de nâm salmıştı bu Türk denizciler. Kendilerine saldıran korsan gemilerini perişan ediyorlar ve özellikle Rodos Şövalyeleri'yle mücadeleleri dilden dile dolaşıyordu. Akdeniz'in sahipsiz olmadığını dünyaya gösteriyorlardı.

Oruç ve İshak kardeşler Midilli’de yavaş yavaş efsane hâline gelmeye başlamıştı ama bu sözlerin hiç-biri Yakup Ağa’nın yüreğini soğutmaya yetmemişti. İçten içe oğullarıyla gurur

“Hızır lumbarağzı, babafingo, alabanda, aborda, pruva gibi denizcilik terimlerini öğrenmiş, Akdeniz’i neredeyse görmeden ezberlemişti.”

duysa da onları affetmeyi bir türlü kendisine yedirememiş ve evde Oruç ile İshak’ın isimlerinin anılmasını dahi yasaklamıştı.

Hal böyleydi böyle olmasına ancak kardeşlerin gönül bağı bir an olsun kopmamıştı. Oruç ve İshak, Midilli’ye son geldiklerinde, her ne kadar babalarını göremeseler de kardeşleriyle görüşmüşler ve onlara başlarından geçen maceraları anlatıp, yüreklerine deniz aşkını nakşetmişlerdi. Hem Hızır hem de İlyas onlara katılmak istemişti ancak Oruç Reis, “Hele siz iyice bir düşünün. Eğer denizci olmak isterseniz de babamızı bu işe razı etmeye bakın. Biz üç ay sonra Midilli’ye yeniden geleceğiz. Eğer kararınız kesin olursa gemilerimize o zaman binersiniz.” demişti.

Özellikle Hızır için çok zor geçmişti bu üç ay. Fırsat buldukça her gün sahile inmiş, denizcilerin masalarına oturup, onların anlattıkları kadarıyla denizciliği öğrenmek istemişti. Lumbarağzı, babafingo, kıçtankara, alabanda, aborda, pruva gibi pek çok denizcilik terimini öğrenmiş, Akdeniz’deki ada, koy ve körfezleri, sanki her birini görüp gezmişçesine ezberlemişti.

Bir gün sahile inmişti. Fakat denizde bir gariplik vardı. O mavi, uysal dalgalar gitmiş yerine bir ejderha gibi kıyıları döven dev dalgalar gelmişti. Mavi sular iyice azmış ve sert tokatlarını Hızır’ın umutlarına indirmeye başlamıştı. Gözü ufuktaydı Hızır’ın. Henüz uzamaya başlamış kızıl sakalları rüzgârda savruluyor, iri ela gözleri rüzgârın etkisiyle yaşıyordu.

Hemen arkasında İlyas duruyordu. O da ağabeyi gibi azgın maviliklere ümitsizce bakıyor ve Oruç ve İshak için dua ediyordu. Nice geminin battığı, nice canın yitip gittiği, nice yardım topunun gök gürültülerine karıştığı böyle bir kıyametten sağ çıkmak mümkün müydü?

Aradan bir hayli zaman geçti. Onlar bekleyişlerini sürdürüyordu. Bir ara ufukta bir karaltı gördü Hızır. Hemen elini alnına siper edip, dalgalar arasında sallanan birkaç küçük ayrıntıya dikkat kesildi. Uzaktan, suya düşmüş birer ceviz kabuğunu andıran bu ayrıntılar, zaman geçtikçe daha da büyüyor ve sanki birer yelkenli kadirga suretine bürünüyorlardı.

Birkaç dakika sonra ayrıntılar iyice seçilmeye başlamıştı. Gerçekten gemiydi kendilerine yaklaşan bu karaltılar. Dehşetli fırtınanın içinde bir sağa, bir sola yalpalayarak ilerliyorlardı. Yardım topu atılmıyordu gemilerden. Ya top atacak barutları yoktu ya da bu kıyamette bile yardıma ihtiyaçları bulunmuyordu.

‘BUNLAR BİZİM AĞALARIMIZ!’

“Bu gerçek olabilir mi?” dedi Hızır kendi kendine. Ardından da yaklaşmakta olan gemileri İlyas’a gösterip seslendi:

“Ne dersin İlyas? Denize meydan okuyan bu yiğitler ağabeylerimiz olabilir mi?”

Ellerini iki yana açıp, boynunu büktü İlyas:

“Ağabeylerimiz bu kadar çılgın olabilir mi? Ama kim bu havada Midilli’ye gelsin ki!”

“Bu resmen delilik. Bu fırtınada yol almaya çalışmak, ancak canına susamışların işi olabilir.”

Gemiler biraz daha yaklaştı. Hızır ve İlyas heyecandan yerlerinde duramıyorlardı. Tüm benlikleriyle, dalgalar arasında bir görünen, bir kaybolan gemilerin bayrak direklerine yoğun-

laştılar. Rüzgârda delicesine uçuşan bayrağın üzerindeki simgeleri güç de olsa anlamaya çalıştılar.

Her geminin bir sancağı vardı Akdeniz’de. Her kaptan, kendisini sembolize eden bir simgeyi flama olarak hazırlatır ve onu geminin sancak direğine çekerdi. Böylece geminin kime ait olduğu anlaşılır, dost da düşman da birbirlerini bu sancaklar yardımıyla tanırdı.

O yıllarda deniz ticareti ve yolcu taşımacılığında kadırgalar yoğun olarak kullanılıyordu. Hem rüzgâr hem de kürekle hareket edebilen ve hızlı manevra imkânına sahip olan kadırgalar seferlerde büyük bir avantaj sağlıyordu. Fatih Sultan Mehmet Han bile, İstanbul’u fethederken 400 kadırga yaptırmamış mıydı?

Hızır, çok tehlikeli olmasına rağmen, kayalıkların üzerinde biraz daha ilerledi. Bir falezin (uçurum) kıyısında durup, rüzgârda dalgalanan sancaklara baktı dikkatlice. Sancaklar, bir süre nazlanıp rüzgârın etkisiyle kapansalar da bir ara tamamen açılıp, üzerlerindeki sembollerini görebildiler.

“Onlar!” diye haykırdı Hızır. “Oruç ve İshak ağalarımız bunlar! İşte sözlerinde durdular. Tam da vaat ettikleri günde, bu kıyamete rağmen geldiler Midilli’ye. Bizim için, bizi almak için geldiler.”

Gemiler korunaklı bir koya doğru kontrollü bir şekilde sokulurken, hızla o yöne koştu Hızır ve İlyas. Dünden hazırladıkları heybelerini omuzlarına atıp, büyük bir heyecanla koşuyorlardı. Yürekları büyük bir heyecanla çarpıyor, zihinlerinin kıyılarına vuran heyecan dalgaları Akdeniz’in kıyametine meydan okuyordu.

Koya vardıklarında, “İskele alabandaaaa.” diye gürleyen Oruç Reis’in sesini duydular. Tüm tayfaların Oruç Baba diye

*“Nihayet gemideki iki kardeş,
karadaki iki kardeşi gördü.
Hem Oruç’un hem de İshak’ın
yüzünde güller açtı bir anda...”*

hitap ettikleri büyük ağabeyleri, gemilerini başarıyla koya yanaştırıyor ve demir atmak için hazırlanıyordu.

Güvertede sıırsıklam halde koşuşturan tayfalar göze çarpıyordu. Dalgalarla boğuşarak onca yolu gelen, nice kez ölümden dönen tayfalar, Midilli’de bir süre konaklayacaklarını ve fırtına geçene kadar bu emin koyda kalacaklarını düşünüyordular. O yüzden Oruç Reis’in emirlerine sıkı sıkı uyuyorlar, bir an evvel demir atmak için can atıyorlardı.

Nihayet gemideki iki kardeş, karadaki iki kardeşi gördü. Hem Oruç’un hem de İshak’ın yüzünde güller açtı bir anda. Sahilde heyecanla bekleyen Hızır ve İlyas, heybeleriyle gelmişlerdi. Belli ki denizci olmaya karar vermişler ve ağabeyleriyle birlikte onlar da Akdeniz’e mühürlerini vurmak için bir karar almışlardı.

“Selâmünaleyküm ey benim yiğit kardeşlerim!” diye ünledi Oruç Reis. Ardından da İshak Reis’in sesi karıştı dalgalara:

“Hem de ne yiğitler ağam. Bu fırtınaya rağmen sefere hazır gelmişler baksana...”

“Aleykümselâm.” diye karşılık verdi Hızır. “Asıl yiğit sizsiniz. Çünkü yiğitlik odur ki, bir söz uğruna ölümü göze alıp, azgın dalgalara meydan okumak ve vaktinde vaat edilen yere gelmektir. Şimdi bizleri de emrinize alın ki, dört karındaşın ittifakı deryalara umut olsun. Zalim korkudan titresin, mazlum umutla beklesin.”

‘FIRTINA İÇİMİZDEDİR İLYAS’

Hızır’ın yüzüne gururla baktı ağabeyleri. Kardeşlerini kadırgaya bindirip, sımsıkı bastılar bağışlarına. Hele Hızır’a sarılırken, onun son zamanlarda ne kadar da serpilip koca bir adam olduğunu fark ettiler.

“Babamız gelişinizden razı mıdır?” dedi Oruç Reis buruk bir sesle. Çünkü biliyordu ki Yakup Ağa hâlâ kendilerini affetmemiş ve gizlendiği bir köşeden onları hasretle izlese de gururunu kırıp yanlarına gelmemiştir.

“Razı mıdır bilmem.” dedi Hızır. “Lâkin denizci olacağımızı söyledüğümüzde, bu kez hiç ses etmedi. Ne tasdik etti ne de reddetti. Biz de dedik ki artık babamız yumuşamaktadır. Evlatlarının önlerindeki kaderi tevekkülle kabullenmektedir. Sadece gururunu yenemiyor atamız. Sadece inadını kıramıyor.”

Hem Oruç hem de İshak’ın gözleri buğulanmıştı. Babalarının hâlâ kendilerini affetmediği düşüncesi, iki kurt denizciyi fırtınadan daha fazla sarsmıştı. Belki de sırf bu ruh hâli yüzünden bir anda gürlendi Oruç Reis:

“Yelkenler foraaaa. Sancak alabandaaaaa.”

Daha yeni gelmişlerdi. Kıyıda bekleyenlerin şaşkın bakışları altında yeniden mi açılıyorlardı denize? Bu dev dalgalarla sadece Hızır ve İlyas’ı almak için mi boğuşup gelmişlerdi? Kimsenin sormadığı soruyu İlyas sordu ağasına. Belli ki daha ilk deniz seferinde, gemiler yutan bu azgın fırtınaya yakalanmak istemiyordu:

“Hemen mi gideceğiz ağam? Fırtınanın geçmesini beklemeyecek miyiz?”

Oruç Reis cevap vermeden, Hızır girdi söze. Onun sözleri, tüm yüreklere birer çivi gibi çakılıp, kaptanın yüzünde hayran bir gülümseme bıraktı:

“Fırtına bizim içimizde İlyas. Eğer onun geçmesini bekleyelim dersen, bir ömür beklemek gerekebilir. Ağalarımız bu fırtınada bizim için geldiler. Gayrı bu fırtına öldürür mü bizi? Bundan sonra, içimizdeki fırtına durulur mu hiç?”

Hepsine büyük bir cesaret gelmişti. Kardeşleri Yusuf hariç artık hepsi bir arada idi. Yelkenler açılıp, rüzgârla doldu bir

anda. Oruç Reis, serdümene (dümencibaşı) bir işaret verip, açık denizi gösterdi. Kadırgalar, hızla manevra alıp, tıpkı geldikleri gibi dalgaların üzerinden bata çıka uzaklaşmaya başladılar. Dört kardeşi yanlarına alıp Midilli'den uzaklaştırarak yeni kaderlerine taşındılar. Bu arada Yakup Ağa, uzakta bir köşeden gözyaşları içinde bakıyordu evlatlarının arkasından. Dilinde onlar için dualar dökülüyordu:

“Gidin yiğitlerim, gidin. Oruç’um, İshak’ım, İlyas’ım, Hızır’ım... Siz bu ihtiyar babanızın evhamlarına aldırmayın. Gidin, cihanı değiştirin evlatlarım. Deryalara hâkim, Devlet-i Aliye’ye hâdim (hizmetkâr) olun...”

AKDENİZ

Çok fazla zaman geçmemişti. Hızır ve İlyas, çok kısa zamanda öğrenmişlerdi denizlerin kanununu. Oruç ve İshak reislerin yanında birer çırak gibi yetişmişler ve kısa sürede çalkantılı denizlere uyum sağlamışlardı. Özellikle Hızır hiç zorluk çekmemişti. Daha önce zaman buldukça denizcilerle oturup kalktığı için neredeyse tüm denizcilik terimlerini ve Akdeniz coğrafyasını bilerek gemiye binmiş ve ağabeylerini şaşkına çeviren bir hızla kendini yetiştirmeyi başarmıştı.

Sanki denizcilik konusunda doğuştan büyük bir yeteneği vardı Hızır'ın. Gökyüzüne baktığında ne zaman fırtına kopacağını, denize baktığında nerede akıntı olduğunu hemen anlıyor ve Oruç Reis'i de uyarıyordu. Kimi zaman dümene geçiyor, bazen de gözetleme direğine tırmanıyor, kimi zaman ise yelkenleri açıp, gemi tayfalarına komutlar veriyordu.

O kızıl sakalı ve güçlü cüssesiyle güvertenin üzerinde kurt bir denizci gibi duruyor, bilek kalınlığındaki halatları, incecik ipler gibi rahatlıkla çekiyordu. Ağabeylerinin seyir defterlerini sık sık karıştırıyor ve düşülen notları okuyarak tecrübelerini zihnine kazıyordu.

Haritalardan çok iyi anlıyordu Hızır. İslâm coğrafyasının ünlü kartograflarına (haritacı) çizdirilen haritaları mükemmel yorumluyor, zaman zaman Oruç Reis'in bile tespit edemediği geçit ve kayalıkları, rahatlıkla bulabiliyordu. Bir haritaya baktığında, sanki haritaya resmedilen tüm coğrafyayı zihnen ge-

“Dört kardeş bir olduktan sonra denizlerde sırtımız yere gelmez demişler ve Hızır’ı ve İlyas’ı da hızla eğitip yetiştirmişlerdi.”

ziyor ve hiç görmediği yerleri bile en ince ayrıntısına kadar kafasında canlandırabiliyordu.

“Sen büyük bir denizci olacaksın.” demişti ona Oruç Reis. “Hatta beni ve İshak ağabeyini bile geride bırakacaksın. Allah nasip ederse, tarih seni cihanın gördüğü en büyük denizcilerden biri olarak yazacak.” demişti.

İlyas da çok zorlanmamıştı. O da ağabeylerinin yanında denizciliğe ait önemli konuları öğrenmiş ve bu konuda özellikle Hızır’dan da büyük bir destek almıştı. Ne var ki haritalardan ve gökyüzünden yeterince anlamıyordu. Ne zaman fırtına kopacağını öngöremiyor, haritaları kabataslak yorumlasa da ince ayrıntıların içinden çıkamıyordu.

Oruç Reis ve İshak Reis, kardeşlerinin kendilerine katılmalarından dolayı çok mutlu olmuşlardı. Karındaşlarının gelişini tayfalarıyla birlikte kutlamışlar ve o dehşetli fırtınanın içinde şen şakrak ayrılmışlardı Midilli’den. “Dört karındaş bir arada olduktan sonra artık bu denizlerde sırtımız yere gelmez.” demişler ve Hızır’ı da İlyas’ı da denizcilik konusunda hızla eğitip yetiştirmişlerdi.

Özellikle Oruç Reis çok emek vermişti kardeşlerine. Evden ayrılan ve denizlere açılan ilk kardeş olarak, denizcilikte hepsinden daha öne çıkmış ve tayfalarına gösterdiği babacan tavır nedeniyle ismi Baba Oruç olarak dillere yerleşmişti. Lakabının gereği, tayfalarına olduğu gibi kardeşlerine de adeta babalık yapmış ve onları gözü gibi koruyup kollamıştı.

Midilli’den ayrıldıktan sonra deniz ticaretine başlamıştı dört kardeş. Baba Oruç, özellikle Hızır ve İlyas’ı riske atmamak için, onlar iyice yetişinceye kadar korsanların bölgelerinden

geçmemeye özen göstermiş ve bu süreçte güvenli limanlarda deniz ticareti yapıp, kârlı alışverişler gerçekleştirmişti. Smirni (İzmir) dolaylarından toplanan zeytinyağları, amforalarla gemilere yüklenip, İskenderiye gibi liman şehirlerine taşınmış ve bu ticaret, dört kardeşin Akdeniz'deki ününe ün katmıştı.

Ticaret sayesinde tanıştıkları hemen herkes dört kardeş hayranlık duyuyorlardı. Onların birbirlerine bağlılıklarına, denizcilik konusundaki yeteneklerine ve gözü pek karakterlerini takdirle karşılıyorlar özellikle Hızır'ı tasvir ederken, onu "Kızıl Sakal" olarak adlandırıyorlardı.

'BARBA ROSSA' FIRTINASI

Hıristiyan tüccarlar bile "Barba Rossa - Kızıl Sakal" adını takmışlardı ona. Bu ismi, bütün Akdeniz'e yaymışlardı. Aslında sadece Hızır'ı karşılamıyordu bu isim. Zaman içinde "Barba Rossa" daha geniş bir anlamda kullanılır olmuş ve aynı anda dört kardeş için de kullanılır hâle gelmişti: Barba Rossa Kardeşler...

Bu isim öylesine yayılmıştı ki, artık Türk denizciler de "Barbaros Kardeşler" diye isimlendiriyordu onları. Barba Rossa'yı, Barbaros olarak telaffuz ediyorlar ve bazen kendi aralarında tartışıyorlardı:

"Bu kefereler, Oruç Reis ve karındaşlarına neden Barbaros demişler?"

"Bence Baba Oruç'u Barbaros diye değiştirmişler."

"Yok yok, Hızır'ın sakalları kızıl ya o yüzden Kızıl Sakal anlamına gelen Barbaros kelimesini kullanmış olabilirler."

Tartışmalar böylece uzayıp gidiyor ve Barbaros kardeşlerin nâmı her geçen gün daha da yayılıyordu. Her ne kadar ticarete yönelseler de tedbiri elden bırakmıyordu Oruç Reis. Birkaç

gemilik ticaret filolarını korsan saldırılarına karşı korumak için tayfalarını her daim talimli tutuyor ve rotasını özellikle risksiz bölgelerden geçirmeye dikkat ediyordu.

Akdeniz'in ortasında birkaç kez karşılaşmışlardı korsanlarla. Tek ya da iki gemilik korsanlarla karşılaştıkları için herhangi bir saldırıya uğramamışlar, kılıçlarını çekip, topları hazırlayıp güvertede gövde gösterisi yaparak başıbozukların gözlerini korkutmuşlardı. Ticaretlerine aylar boyunca güven içinde devam etmişler ve yelkenlerini Akdeniz rüzgârlarıyla, keselerini de Mısır altınlarıyla doldurmuşlardı.

Bir süre sonra Hızır'ın komutasına da bir gemi verdi Oruç Reis. Denizlere açılalı birkaç ay olmasına rağmen, artık onun da kaptanlık yapabileceğine kanaat getirmiş ve emrine otuz tayfalık bir kadırğa tahsis etmişti. Hızır da artık reis olarak anılmaya başlamış ve kardeşi İlyas'ı kendi gemisine alarak onu özel olarak yetiştirmişti. Hızır'ın gemisinde her şeyi çok daha çabuk öğrenmişti İlyas. Onun denizciliğe olan doğal yeteneği sonucu sadece birkaç ay içinde kaptanlığın altın kurallarını öğrenmiş ve en sonunda da ağabeyleri Oruç ve İshak'ın sınavından geçerek o da reislik mertebesine yükselmişti.

Artık Barbaros Kardeşlerin dördü de reisti Akdeniz'de. Her birisi bir gemiyi idare ediyor ve gemiden gemiye haykırarak, sınımsız kardeşlik bağlarıyla büyük bir uyum içinde yol alıyorlardı koca denizde. Zaman zaman denize ağ atıyorlar, tuttuk-

"Artık Barbaros Kardeşlerin dördü de reisti. Her birisi bir gemiyi idare ediyor, sınımsız kardeşlik bağlarıyla büyük bir uyum içinde yol alıyorlardı Akdeniz'de..."

ları balıkları hep beraber yiyorlar, karaya uğrayamadıkları cuma günleri ise gemileri aborda edip (yan yana birleştirip) hep birlikte namazlarını kılıyorlardı.